

ŽIVOTNÍ STYL 27. 02. 2014

Víte, co znamená pojem permakultura?

Základní 3 etická pravidla permakultury Péče o Zemi: S přírodou spolupracujeme, zapojujeme se do jejích koloběhů, nevyčerpáváme její zdroje a...

Permakultura je návod, technika, způsob myšlení i životní styl v jednom. Je na každém z nás, co z tohoto systému se rozhodneme uplatnit v našem každodenním životě. Permakultura je vytvářením trvale udržitelných systémů na základě spolupráce s přírodou. Je založena především na pozorování a využívání přírodních koloběhů, vazeb a vztahů a využití všeho, co bychom mohli efektivně, kreativně a vědoměji propojit a v rámci svého života s velkou šetrností vůči přírodě využívat.

Cílem takového konání je **vyšší kvalita života**, produkování zdravých potravin, kvalitní bydlení, které je navíc designérsky začleněno do přírody, a to bez velkého zásahu. Podpora systémů poskytujících energii samostatných lidských komunit, znamená rovněž být provázaný s přírodou a přírodním prostředím za použití starobyklých postupů, stejně také moderních technologií a dalších poznatků ze současné vědy.

Permakultura hledá, nachází a nabízí řešení pro současnou a budoucí **planetární ekologickou krizi**, která již v dnešní době ohrožuje blahobyt expandující světové populace a v budoucnu bude pravděpodobně ohrožovat i její další přežití. Během několika generací dojde k vyčerpání fosilních paliv, takováto situace nás bude vracet k principům systémového designu, které lze pozorovat i v přírodě a v předindustriálních společnostech.

Základní principy permakultury

Základní 3 etická pravidla permakultury

- Péče o Zemi: S přírodou spolupracujeme, zapojujeme se do jejích koloběhů, nevyčerpáváme její zdroje a nevytváříme odpady. Usilujeme o trvalou udržitelnost všeho, co člověk na Zemi vytváří.
- Péče o člověka: Takovýto způsob života neznamená odříkání, ale to, že nahradíme konzumní způsob života něčím kvalitnějším. Důrazem na lidské vztahy, tvořivost, pohodu a krásu.
- Spravedlivé rozdělování: Sdílejme své přebytky.

Dalšími principy permakultury jsou:

- respekt k přírodním zákonům
- etické zacházení s přírodními zdroji
- využívání zdrojů místně dostupných
- péče o planetu Zemi
- péče o ostatní lidi
- spojování více prvků ve fungující celek
- maximální efektivita při minimální vložené energii
- rozmanitost a originalita
- kladný a tvořivý přístup k řešení problémů
- dělení se o nadbytečné zdroje
- produkování jen recyklovatelného odpadu
- snaha učinit život radostnějším a jednodušším

Koncept permakultury je založen na pozorování a napodobování **stabilního ekosystému**, kde převažuje spolupráce s přírodou, na pochopení všech souvislostí. Jde o vytvoření systému, ve kterém všechno spolupracuje a my jej můžeme s potěšením pozorovat. Příroda je mocná a dokonalá. Jde o pochopení „imunitního systému“ zahrady. Základem je péče o půdu, na které všechno stojí, vážíme si všech pomocníků skrytých pod povrchem půdy, bez agresivních zásahů, jako je třeba rytí, orba, prudké zalévání, pesticidy a rychle rozpustná hnojiva... Nejpřirozenějším způsobem, jak udržet mikrosvět v pořádku, je mulčování.

Mulčování

Mulčování je přirozený přírodní proces. Listí padá ze stromů a zůstává pod stromem, tráva na podzim odumře a zůstává na místě... A tak je to v přírodě běžné a normální.

Výhody mulče:

- chrání povrch půdy před vysycháním, zmenšuje potřebu půdy být zavlažována
- zabraňuje v růstu většiny plevelů
- vytváří ideální mikroklima pro půdní život a kořinky rostlin
- dokáže se rozkládat na humus a pomáhá vytvářet novou zeminu
- je výtečnou formou recyklace rostlinných odpadů a zbytků
- ušetří člověku spoustu namáhavé práce s údržbou ploch mezi rostlinami
- díky všem těmto výše jmenovaným vlastnostem můžete pěstovat rostliny i tam, kde předtím růst nechtěly

Mulč se dává především na půdu, která je buď holá nebo málo úrodná, rychle vysychá a zarůstává

rostlinkami, které tam v takovém množství nechceme mít. Na povrch klademe **organický materiál** (slámu, posekanou trávu, kůru stromů, rostlinný odpad a podobně), také je možné k tomuto účelu užít nepotištěné kartonové krabice a koberce z přírodních materiálů, bez příměsí umělých vláken. Rostlinky, které chceme pěstovat, je dobré zasadit ještě dříve **před mulčováním**, dát k nim tyčku a okolí zakrýt zvoleným materiálem, který nám vytvoří časem bohaté hnojivo pro zemi a také výživu pro rostliny. Navíc nedovolí růst plevelu, zamezí množení škůdců a bude přirozeně podporovat ekosystém.

Sukcese ekosystému

Jedná se o ekologický termín označující vývoj ekosystému v čase a změny ve složení jeho společenstev. Rozlišujeme jednak tzv. **primární sukcesi**, odehrávající se na novém území (čili popisující vznik společenstev) a **sekundární sukcesi**, která se zabývá vývojem v již existujících společenstvech – například zarůstání uměle vzniklých a neudržovaných luk. Jednotlivé fáze sukcesního vývoje k udržitelnosti nelze dosáhnout jedním skokem, jde o evoluční vývoj s několika mezistupni, formování udržitelného světa je úkolem pro mnoho generací. Ponecháme-li ležet ladem zorané pole, volný prostor obsadí nejprve rychle rostoucí invazivní plevel. Svoji aktivitou tak vytvoří podmínky pro vytrvalé byliny, a po několik a letech i první keře a dřeviny, následně i mladý les, v jehož stínu se nebude dařit plevelu a ani trvalým bylinám. Začnou zde však rašit jiné druhy stromů, a pokud nedojde k narušení ekosystému, časem se z nich stane vyzrálý les se stabilními klimatickými podmínkami.

Čtyři fáze naší společnosti

Průmyslová společnost – vyznačuje se rostoucí spotřebou fosilních paliv, je to budovatelská éra, kdy se rozrůstá hmotné bohatství společnosti.

Nedostatkový průmysl – musí se vyrovnávat s dlouhodobým poklesem dostupnosti fosilních paliv, a tím i jiných zdrojů.

Sběrná společnost – se musí obejít již bez zcela bez ropy, uhlí a zemního plynu, začíná recyklovat pozůstatky průmyslové činnosti.

Ekotechnická (udržitelná) společnost - nemá ani fosilní paliva ani žádné pozůstatky průmyslu k recyklování, funguje zcela na bázi **obnovitelných zdrojů**.

Teprve ve chvíli, kdy bude většina průmyslových struktur a artefaktů vyčerpána a zrecyklována, pak vzniknou podmínky pro rozvoj udržitelné společnosti. Tyto faktory budou zcela zásadně ovlivňovat každodenní život budoucí společnosti. Měli bychom vzít v potaz, že reálné ceny energií a potravin dlouhodobě porostou, příjmy domácností však budou spíše klesat. Peníze můžou rychle ztratit svou hodnotu nebo se může snížit jejich dostupnost, může docházet k výpadkům v zásobování plynem, ropou či uhlím.

Vývoj technické civilizace pravděpodobně směřuje ke vzniku udržitelné společnosti tím, jak vyčerpáváme limitované zásoby fosilních paliv. Proto bychom měli být více uvědomělí a začít včas pracovat na **zkvalitňování svého života** a obydlí v souladu s přírodou. Každý z nás má něco, co může nabídnout ostatním, máme spoustu talentů, které v současném uspořádání společnosti nemůžeme rozvíjet, protože jejich výstupy nejsou obchodovatelné na běžném trhu.

Ekonomická krize a upadající stav společnosti vytvořily podhoubí pro **potřebu změny**. Každý z nás má také spoustu potřeb, na jejich naplnění už často z finančních důvodů rezignoval. Peníze jsou

užitečné jenom tehdy, když je lidé za užitečné pokládají, užitečnost peněz znamená, že ten, kdo prodává, věří, že za obdržené peníze koupí něco, co má pro něj hodnotu, co potřebuje.

Většina z nás chce být někomu užitečná, někam patřit, zažívat radost ze smysluplných vztahů. A proto vznikl **LETS - LOKÁLNÍ EKONOMICKÝ TVŮRČÍ SYSTÉM**. Tato nová společenská dohoda znamená, že za obdržené služby či zboží nabídneme v budoucnosti nějaké jiné služby nebo zboží.

Historie LETS

Pojem LETS (LOCAL EXCHANGE TRADING SYSTEMS) uvedl do praxe v roce 1983 Michael Linton, který založil Comox Valley LET - systém v Britské Kolumbii v Kanadě. Systém byl vytvořen jako doplněk ke státní měně, ne jako její náhrada a v tomto duchu funguje dodnes. V současnosti funguje mnoho systému LETS po Evropě, Severní Americe, v Austrálii, Asii a Africe.

Významné osobnosti permakultury

Bill Mollison - je z Austrálie a je považován „otcem zakladatelem“ konceptu permakultury, který vytvořil s Davidem Holmgrenem, spoluautorem prvního systematického pojednání o permakultuře *Permaculture one: A Perennial Agriculture for Human Settlements* (Permakultura jedna: Trvalé zemědělství pro lidská sídla) a autor mnoha dalších knih a praktických příruček o permakulturním designu.

David Holmgren - pochází z australské Tasmánie, je spoluzakladatelem permakultury a je žákem Billa Mollisona, na základě jeho diplomové práce vznikla následně kniha *Permaculture one*.

Franklin Hiram King - byl americký vědec zabývající se zemědělstvím a studoval tradiční agrární postupy v Číně, Koreji a Japonsku.

Masanobu Fukuoka - byl japonský farmář, průkopník metody „nicnedělání“, kdy pozornost věnoval tomu, co je možné vypustit a nedělat.

Sepp Holzer - je rakouský sedlák uplatňující permakulturu se specializací na mikroklimata v podmínkách s nízkou teplotou okolo 4°C, k tomuto účelu využívá systém rybníků, větrolamů a velké kameny.

Permakultura je velký soubor principů a dílčích postupů v jednotlivých oblastech, ekosystému, pěstování, využití alternativních zdrojů bydlení, ve stavbách nízkoenergetických domů a využívání obnovitelných zdrojů. Tak také spojuje mnohá společenství lidí, kteří vytvářejí podpůrné komunity tohoto celku a vzájemnou interakci s přírodou a mezi sebou.